

## SON DÖNEMLERDE İSLAM DÜNYASINDA METİN TENKİDİ UYGULAMALARI

- 1- Metin tenkidi yapılmış mıdır, yapılmamış mıdır, gerek var mıdır, yok mudur tartışmaları devam ederken bu sahada pek çok çalışma yapılmaktadır. Bunların bir kısmı hadislerle karşı mutedil bir çizgi takip etmeye gayret ederken, tamamını reddetme veya hepsini savunma konumundaki pek çok kimse de ifrat ve tefrite düşmektedir. Bu belki de (fıkıhçıların ahkâmıla ilgili hadislerle yönelik uygulamalarını hariç tutacak olursak) “metin tenkidi” meselesinin bir problem olarak son dönemlerde gündeme gelmesinden kaynaklanmaktadır. Tenkit konusunun detaylarıyla ilgili çalışmalar yapıp, metin tenkidi de hadis ilimleri içinde müstakil bir ilim dalı hâlini aldığında şüphesiz çok şey berraklaşacak ve insanların büyük bir kısmının kabul edeceği ortak bir çizgi bulunacaktır. Son dönemlerde yapılan metin tenkidi çalışmalarının boyutunu göstermek açısından birkaç misal vermek yerinde olacaktır.
- 2- Eslem Cerâcpûrî (1955).
- 3- Ğulâm Ahmed Pervîz (1985).
- 4- Fazlurrahmân (1988).
- 5- Nâsıruddîn el-Elbânî (1999).
- 6- Mevlânâ Muhammed Takî Emînî.
- 7- Muhammed Abdulkerîm el-Cezâirî.
- 8- Metin tenkidi bağlamında yapılan çalışmaların dikkat çeken yönleri. Bu çalışmaların yapıldığı coğrafyalardaki din alanındaki tartışmalar ve bu tartışmaların hadiste metin tenkidine yansımaları.
- 9- Bu çalışmaları besleyen gerekçeler nelerdir ve ne yapılmak istenmektedir?
- 10- Metin tenkidi alanında çalışanların maruz kaldıkları suçlanmalar ve suçlamaların arka planı.
- 11- Yaşanan tartışmaların hadislerin bir delil olarak alınıp alınmayacağı tartışmalarına olan olumlu ve olumsuz katkıları.
- 12- Müsteşriklerin konu bağlamında konumu: Ele alınan konunun sağlıklı değerlendirilebilmesi için aşağıdaki kitaplardan yararlanmak uygun olacaktır:  
M. M. A'zami: Müslümanlar İslami Çalışmalar Üzerindeki Müsteşrik Otoritesini Niçin Reddetmelidirler?, Çeviren Kevser Kıvanç Karataş, *Uluslararası Oryantalizm Sempozyumu, 9-10 Aralık 2006, 2007*, s. 233-251  
İbrahim Bayraktar: Müsteşrikler ve Hz. Peygamber'e Bakışları, *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2004, sayı: 21, s. 7-61  
Abdülhamid İrfan: Müsteşrikler ve İslâm, çeviren: Avni İlhan, *İslâm Medeniyeti*, 1968, cilt: I, sayı: 9, s. 2-9

Salih Akdemir: Müsteşriklerin Kur'an-ı Kerim ve Hz. Muhammed (SAV)'e Yaklaşımları, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1989, cilt: XXXI, s. 179-210